

REILING LELIES

Vorstoverlast valt mee

Begin januari moet Rik Reiling van Reiling Lelies uit Daarlerveen nog zes hectare orientals rooien. Hij heeft er alle vertrouwen in dat deze de vorst goed hebben overleefd. “We hebben meer last gehad van het water in augustus dan van de vorst”, zegt de jeugdige ondernemer, die met zijn 23 jaar behoort tot de grootste lelieteelers in Nederland.

Tekst en foto's: Gerrit Wildenbeest

Rik Reiling: 'We houden graag alles in eigen beheer'

Reiling Lelies uit het Overijsselse Daarlerveen is gesitueerd op de grens van het veenkoloniale akkerbouwgebied en de gemengde veehouderijstreek van de Overijsselse zandgronden. Van oorsprong domineerden bij Reiling het typische veenkoloniale bouwplan met aardappelen, bieten en granen als hoofdgewassen. Om echt toekomst in de akkerbouw te hebben zou het bedrijf qua

oppervlakte enorm moeten opschalen, een andere mogelijkheid was te kiezen voor intensivering met bijvoorbeeld bloembollen. Rik Reiling's oom Bennie koos voor de laatste optie en begon zo'n vijftig jaar geleden met de contractteelt van lelies, mede op advies van de bekende Dirk Mantel. Geleidelijk ruimden de akkerbouwgewassen het veld. In 2000 werden de laatste aardappelen geteeld, in 2005 volgden

de bieten. “Vanaf 2005 zijn we volledige gericht op lelies”, zegt Rik. Dat was ongeveer in dezelfde tijd dat de jonge Rik steeds meer op het bedrijf van zijn oom ging werken. ‘Ik heb van jongs af aan altijd boer willen worden.’

INVESTERINGEN

Toen oom Bennie besloot een stap terug te doen, nam Rik begin 2010 op 23-jarige leeftijd het bedrijf over. Een grote stap, maar dat belet hem niet om meteen vol gas door te gaan. Nog in hetzelfde jaar 2010 volgde een aantal forse investeringen. Die waren nodig, omdat het mechanisatieniveau en de schuurruimte eigenlijk niet meer pasten bij snelle areaalgroei. “We zijn in vijf jaar van 45 ha tot de huidige circa 100 hectare gegroeid”. Daarbij wil Rik graag alles in eigen beheer doen. Rik kocht een nieuwe bedrijfslocatie aan de andere kant van het Overijssels Kanaal, waar 2800 vierkante meter nieuwe schuurruimte (met grote koelcellen voor respectievelijk 250, 5000 en 700 kisten) verrees. Een deel van de oude Groningse graanschuur werd omgebouwd tot een fraaie nieuwe kantine plus kantoor. Verder is er naast de al aanwezige Aquagrader geïnvesteerd in een Schoutenlelieverenkelaar inclusief verlijner, waarover hij zeer tevreden is: er worden twee arbeidskrachten uitgespaard. Rik weet dat zijn investeringen een bepaalde schaal grootte

De verwerking gebeurt in ploegendienst

veronderstellen. Volgens berekeningen is bijvoorbeeld de Aquagrader pas rendabel vanaf 50-70 hectare. Betekent dat niet dat de mechanisatie de productie bepaalt in plaats van de markt? "Ik ken die discussie. Wij telen heus wel marktgericht. Als de markt een krimp vraagt, kan ik gemakkelijk terug naar bijvoorbeeld 80 hectare. Dan blijft mijn Aquagrader toch nog rendabel. Zit je op 50 hectare en je moet krimpen, dan wordt dat een ander verhaal".

EIGEN TEELT

Van het totale areaal is ongeveer 65 hectare eigen teelt, de rest is contractteelt. Qua risicospreiding is dat een mooie verhouding. Omdat zowel de contractbollen als de 'eigen' bollen op het bedrijf verwerkt worden, past het allemaal prima. Het hele areaal wordt geheel in de omgeving geteeld. Het AM-verhaal is in dit gebied niet zo'n probleem, stelt Rik. Hier op de grens van het Overijsselse veehouderijgebied met z'n zurig zandgronden, is voldoende verse AM-vrije leliegrond te vinden. Verdeeld naar groepen is er een fifty-fifty verdeling tussen LA's/Aziaten en OT/Orientalen. "Dat is een bewuste keuze om de oogst goed te spreiden. We hebben ook nog een sortiment potlilies die we precies tussen de late LA's en de vroege Orientalen kunnen rooien". Het contractsortiment beslaat zo ongeveer het hele handelsortiment in lilies. Wat aangeeft dat dit gebied zeer geschikt is voor de lelieteelt. "De kosten liggen lager dan elders. De grond is goedkoper, we doen alles in eigen beheer en hier op de zandgronden rooi je sneller dan in de Noordoostpolder waar de gronden zaveliger zijn". Het nadeel dat met name de LA's wat bossiger zijn en daardoor hogere verwerkingskosten met zich meebrengen is sinds de Aquagrader verleden tijd, stelt Rik. Het eigen-teelt-sortiment bestaat uit een 25-tal soorten, waaronder 'Siberia', 'Robina' (OT), 'Sheila', de LA's 'Richmond', 'Bella Donna' en 'Mestre' en de Aziaat 'Tresor'. Omdat hij zelf de handel doet, heeft hij een aardig inzicht in wat interessante soorten kunnen zijn. Daarnaast worden er voor de zekerheid ook wel porties van al langer bestaande soorten gekocht.

In de startblokken voor de laatste 6 hectare Orientalen....

PLOEGENDIENST

Het groeiseizoen 2010 was er een om gauw te vergeten. Het voorjaar was laat, daarna was het extreem droog, gevolgd door een zeer natte augustusmaand. Alsof dat nog niet genoeg was, viel de vorst eind november al in. Gelukkig had Rik al snel in de gaten dat het geen voorbijgaand nachtvorstje was. Al voor 25 november begon hij met strodekken, waar meteen achteraan werd gerooid. Hoewel het soms wel even spande, kon er steeds voldoende worden gerooid om de zeventig Poolse seizoensarbeiders aan de verwerkingslijn aan de gang te houden. Om de in totaal 40 miljoen bollen tijdig te verwerken werkt Reiling met een ploegendienst: van 6 uur 's avonds tot 5 uur 's ochtends en van 6 uur 's ochtends tot 5 uur 's avonds. Voor de nachtdienst is een Poolse chef aangesteld, voor de dagploeg is een van

Reilings vier vaste medewerkers verantwoordelijk. Eigenlijk zou de jonge ondernemer het liefste zelf overal bij zijn. "Maar ik kan niet alles zelf meer doen, in het oogstseizoen zit ik vooral op kantoor", zegt hij met enige spijt in zijn stem. Door het grillige groeiseizoen liggen de opbrengsten bij de LA's/Aziaten zo'n 10-15 procent lager dan gemiddeld, bij de Orientalen is dat minus 5-10 procent. 'Ik had eerder verwacht dat de late soorten meer opbrengstschade zouden hebben, maar dat is niet zo'.

POSITIEF

De kwaliteit van de bollen is in het algemeen goed. "We hebben geen kwaliteitsproblemen op wat waterschade na". Hij heeft geen vorstschade geconstateerd en verwacht dat ook niet van de 6 hectare die in de eerste januariweek nog gerooid moeten worden. De dikke sneeuwlaag in combinatie met het strodek heeft de bodemtemperatuur voldoende hoog gehouden. Reiling heeft zo'n 80 procent voorverkocht tegen een goed - 'kostprijs plus'- prijsniveau. Gokken op hoge prijzen in de daghandel doet hij niet. Daardoor mist hij misschien de hoogste prijstoppen, maar ook de diepste dalen. Van het actuele hoge prijsniveau profiteert hij indirect wel via de voorverkoop oogst 2011. Al met al levert zijn eerste jaar als zelfstandig ondernemer geen ongunstig financieel plaatje op, al zijn er door de waterschade en het strodekken wel wat extra kosten gemaakt. Voor 2011 is Rik heel positief gestemd. "We hebben beter voorverkocht, ik heb meer van de betere soorten staan". Een van zijn doelen voor de komen de tijd is de eigen teelt verder te optimaliseren, onder andere door grotere blokken van één soort.

...2800 vierkante meter nieuwe schuurruimte